І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 216. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЛИСТОПАДА 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 9, 1960 No. 216. VOL. LXVII.

ОБИДВА КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА ВІРЯТЬ В СВОЮ ВИБОРЧУ ПЕРЕМОГУ

Ніксон і Кеннеді закликали виборців до масового голосування; вибирають не тільки президента і його заступника, але також 34-ох сенаторів і 437 конґресменів та численних стейтових і міських урядників

Шикаго. — Віце - президент Ричард М. Ніксон в своєму останньому передвиборчому заклику звертається до виборців, щоб, голосуючи 8 листопада „на першому місці ставили Америку", а не партійні інтереси. Напередодні виборів звернувся ще раз до виборців президент Айзенгавер разом із Ніксоном і Ладжом, закликаючи їх вибрати досвідченого в праці кандидата — Ніксона. Президент прогон із Шикаго, куди він прибув із Висконсину. У своїй кінцевій промові Ніксон не згадував прізвища свого демократичного противника сенатора Кеннеді і не рекомендував себе виборцям. Він закликав виборців, щоб думали про добро Америки, коли будуть голосувати. В теперішніх важливих часах, казав Ніксон, треба вибирати на президента „найкращу особу", яка є в обидвох партіях, щоб вона „репрезентувала Америку перед світом". Ніксон казав: „голосуйте на того, кого тепер Америка і світ потребують". Я вірю, що ви виберете того, хто буде найкращим для Америки. Ми всі будемо йому повинуватися і всі будемо його підтримувати". Ніксон відвідав також Аляску, бо він давніше обіцяв, що вестиме виборчу кампанію у всіх 50 американських стейтах. Демократична Аляска щиро вітала віце - президента, коли він заявив: „Я знаю Хрущова і я триматиму на високому рівні нашу оборонну силу. І я певний, що і Аляска відограє свою ролю в обороні ЗДА". Ніксон пригадував мешканцям Аляски, що вони найближчі до совєтських кордонів. В Медізоні, Висконзин, віце - президент, промовляючи до 7500 осіб, (юрба була більша, як на зборах сен. Кеннеді в дні 23-го жовтня), заявив що „як буде президентом, то старатиметься, щоб батьки і виховники могли відтягати від оподаткування ті суми, які видають на освіту своїх дітей або виховання. Ніксон оскаржував Кеннеді в тому, що „накликає господарську репресію. Але Ніксон заявив: „На щастя, наша економіка така сильна що пан Кеннеді не може її пошкодити своїм говоренням". Історія занотує, як Кеннеді передбачив господарську рецесію в 1960-му році, але вона не з'явилася, — казав Ніксон. — Сенатор Кеннеді закінчив виборчу кампанію в своєму родинному місті Бостоні, де його оваційно вітали тисячні юрби виборців, як він з'явився, і поліція з трудом уможливлювала йому дорогу вулицями міста. Напередодні виборів Кеннеді цілий день промовляв в стейтах Нової Англії, гостро виступаючи проти Ніксона. Він говорив в різних місцевостях до юрби виборців, яка виносила по 7,000, 8000 і навіть 25,000 осіб. Він промовляв і на телевізії, відповідаючи Ніксонові на його заяви під час 4-годинних телевізійних відповідей. В кінцевій телевізійній промові Кеннеді заявив, що треба боротися за мир у світі і за волю для всіх народів. Він з'ясував свою програму в п'ятьох пунктах: 1) ЗДА мусять збільшити свою збройну силу, щоб агресор не міг нас заатакувати; 2) Ми мусимо збільшити і економічну та фінансову силу Америки та поліпшити життьову стопу американського народу; 3) ЗДА мусять скріпити і ті країни, які тепер здобули самостійність, щоб вони не попали під комуністичний вплив; 4) Мусимо подбати, щоб справа роззброєння пішла гладше, як це було досі; 5) ЗДА повинні скріпити надію тих народів, які є поневолені комунізмом. В Провіденсі, Ровд Айленд, Кеннеді казав що „миру не можна осягнути нарадами і візитами до СССР". На думку Кеннеді тільки продуктивна сила ЗДА, коби використана для великої цілі, може творити дійсну відповідь на загрозу комуністичної агресії. Кеннеді казав, що Ніксон після виграних виборів плянує їхати до держав Східньої Европи, а я, твердив Кеннеді, „збираюся їхати до Вашінґтону", якщо мене виберуть на президента. „Чи ж нас не навчили 8-річні паради і подорожі доброї волі, що ними не зайдемо до миру?" Щоб здобути мир і волю, то треба „в першу чергу працювати тут у ЗДА". У Провіденсі слухало Кеннеді коло 20,000 осіб. Коло 100 осіб гукали: „Ми за Ніксона" ,але ця демонстрація скінчилася на несенні транспарентів з написами в користь Ніксона, і не було жадних незакониих виступів. Американські виборці 8-го листопада вибирали не тільки президента і віце-президента, але також і 437 конгресменів та 34 нових сенаторів, яким цього року скінчилася їхня 6-річна каденція.

Ричард М. Ніксон

Джан Ф. Кеннеді

В ОЧІКУВАННІ РІШЕННЯ НАРОДУ. В хвилині, як це число „Свободи" йде на пресу, у вівторок 8-го листопада перед полуднем, виборчі машини реєструють перші тисячі й мільйони голосів, відданих на одного або другого кандидата на президента З'єдинених Держав Америки. Обидва кандидати, Ричард М. Ніксон і Джан Ф. Кеннеді, закінчивши передвиборчу кампанію останніми виступами і закликами вночі на кілька годин перед відкриттям виборчих льокалів, очікують тепер рішення народу, що буде відоме заки ця газета дійде до рук читачів.

Президент Айзенгавер після залишення Білого Дому житиме на фармі в Ґеттисбурґу

Ґеттисбурґ, Па. — В останню неділю 6-го листопада президент Айзенгавер був на Богослужбі в церкві Об'єднаної Пресвітеріянської Церкви в Ґеттисбурґу, в околиці якого він має свою фарму. В розмові з пастором цієї церкви Робертом А. МекАскілом Президент заявив, що після передачі свого уряду 20-го січня 1961-го року житиме на своїй фармі. Він не говорив подрібно, що буде робити на фармі, тільки натякнув, що він трохи буде подорожувати по світі. Вже повідомляли, що Президент, як неурядова особа має в 1961-му році відвідати Республіку Нігерія в Африці, куди його запросив нігерський уряд. Недалеко Ґеттисбурґу має свій власний дім і син Президента підполковник Джан Айзенгавер, де він часто перебуває зі своєю дружиною Барбарою та своїми 4-ма дітьми. Гадають, що Президент буде займатися адміністрацією своєї фарми. Пастор МекАскілл молився під час Богослужби, щоб Бог дав розум американцям мудро голосувати цього року, щоб обидві партії працювали для шляхетних цілей на добро цілої країни.

Екзархом українців католиків у Франції призначений о. д-р Володимир Маланчук

Рим. — Згідно з повідомленням Ватиканського радіо, Папа Іван XXIII наименував екзархом українців католиків у Франції о. проф. д-ра Володимира Маланчука, дотеперішнього протоігумена Чину Редемптористів у Канаді. Водночас із цим надано о. Маланчукові титул Єпископа Епіфанії. Новий український католицький єпископ відомий не тільки із своєї священичої діяльності. Він є видатним католицьким науковцем і публіцистом і був довголітнім редактором богословського квартальника „Логос", що його видають Отці Редемптористи в в Канаді. Водночас із наименуванням українського католицького єпископа для Франції, Папа Іван XXIII наименував ченця Чину Отців Мехітаристів о. Гарабела Амадоні екзархом католиків вірмен у Франції.

В Трой утворився новий Окружний Комітет Відділів УНСоюзу

Трой, Н. Й. — Минулої неділі, 6-го листопада 1960 р. тут утворився новий Окружний Комітет Відділів УНСоюзу, в склад якого входять Відділи союзової організації з Трой, Амстердам, Когоз, Гадсон, Вотервліт, Бродалбін то до якого також прилучується Відділ з Піттсфілд й сусіднього месачусетського стейту. На зборах були представники усіх Відділів крім двох невеликих Відділів з Гадсону, в числі понад сорок осіб. Збори відкрив і ними проводив голова місцевого 191-го Відділу М. Бойко. Після доповіді про вагу окружної організації союзових Відділів, якою виголосив гол. секретар УНСоюзу Ярослав Падох, збори схвалили утворити Окружний Комітет, як постійну організацію та обрали на її першого голову секретаря місцевого 191-го Відділу Василя Колодія, який від ряду років є не лише найбільше успішним організатором своєї округи, але також одним із чолових організаторів усього УНСоюзу. До управи обрано також Романа Мацюка з Когоза та Семена Когута з Амстердаму, як заступників голови, Василя Труфина з Амстердаму, та М. Бойка з Трой, як секретарів та Аксенія Урбана з Вотервліт, як касира. Після виборів гол. секретар Я. Падох поінформував приявних про працю в Головній Канцелярії, а особливо про перебіг членської кампанії й вказав приявним нові шляхи здобуття нових членів. Учасники зборів ухвалили доложити всіх старань до того, щоб успішно закінчити також і цьогорічну кампанію.

● **З Річмонду,** Вірджінія, повідомляють, що в останніх трьох роках лікарі перещепили 80 особам чужі очі, ті люди могли бачити. Але очі від мерлих осіб можна забирати тільки до 6-ох годин після смерти даної особи і їх можна зберігати тільки від 48 до 72-ох годин по смерти небіжчика, бо після того термину ці очі псуються.

Президент Конґа, ворог Люмумби, прибув на наради ОН

Об'єднані Нації. — Жозеф Касавубу, президент Конга, що його легалізму ніхто в Конго ні поза тією країною не оспорює, прибув до Ню Йорку, щоб узяти участь в дебатах Генерального Асамблеї Об'єднаних Націй. З уваги на його приїзд — відсунено на один день проєктовані дебати, тим паче, що майже одночасно прибув до Ню Йорку також бельгійський міністер закордонних справ П'єр Віні, щоб обороняти бельгійських техніків в Конго проти закидів, що їх підніс у своєму першому звідомленні репрезентант місії ОН в Конго, індійський дипломат Расшавар Даяль. Пропозицію на відложення на 24 години конголійської дебати зголосив представник новоповсталої африканської держави Дагомей. 61 держава голосувала „за" тим внеском, 12 „проти", а решта стрималась. Між тими що голосували „проти" були всі комуністичні країни, як також Ґвінея, Малі і Лібія — всі ті, що підтримують палко скиненого прем'єра Люмумбу. Між тими, що стрималися була і Ґгана, також союзниця Люмумби, хоч не так яскраво, як комуністична Ґвінея. Приїзд Касавубу в товаристві голови тимчасового уряду, покликаного до життя полковником Мобуту, Жістена Бомбоко, є ударом для Люмумби, бо Касавубу не тільки одверто промовлятиме в Генеральній Асамблеї проти інтересів Люмумби, але й наче автоматично вирішує спір за те, хто має репрезентувати Конго в Об'єднаних Націях: мандатна Комісія до цього часу цього питання не вирішила, а з приїздом президента Конга мусять допустити його до нарад. Сам Люмумба перервав свою мовчанку і з дому, що його оточують вояки полк.

Між Ізраїлем і З'єдиненою Арабською Республікою продовжуються перегони у зброєнні

Каїро. — Між Ізраїлем і З'єдиненою Арабською Республікою посилились перегони у зброєнні, при чому ниди дістають зброю головно від Франції, а араби формально від ЧСР, а фактично від Москви. Обидві країни ніби — твердять коментатори — хотіли б зменшити видатки на зброєння, тим більше, що в Ізраїлі збільшенням темпом іде індустріялізація краю, а З'єдинена Арабська Республіка має все ще величезні турботи з піднесенням примітивного життьового стандарту населення. Ізраїльські фахівці признають, що військо З'єдиненої Арабської Республіки вже добре вишколені і вміють орудувати совєтською зброєю. Зате знову араби не виключають, що нові французькі ракетні літаки, доставлені Ізраїлеві, перевищують совєтські МІГ-и, що їх мають вони, араби. В ізраїльських колах — за твердженням кореспондентів з Середнього Сходу — є великі надії на нового президента ЗДА, без уваги на те, хто ним буде, бо однаково Кеннеді, як і Ніксон заявили, що вони, у випадку вибору, заактуалізують справу замирення між Ізраїлем та довкільними арабськими країнами.

В Італії висока фреквенція виборців в комунальних виборах

Рим. — В неділю і понеділок, 6 і 7 ц. м. відбуваються на терені цілої Італії вибори до міських і сільських громадських рад, які політично важливі тим, що виявляють найновіші італійські настрої та рішають про впливи політичних груп в щоденному житті на місцях. Управлених до голосування є 33.000.000 італійців. Фреквенція голосуючих дуже висока і, напр., в північній Італії в окрузі Трентіно-Альто, що була недавно предметом австрійсько-італійського спору в Об'єднаних Націях, виявила 90% голосуючих. В першому дні голосування 75% голосуючих закінчили віддавати голоси. Гадають, що висліди голосування не будуть відомі перед вівторком вечером. Закордонні обсерватори передбачають нову перемогу консервативної християнсько-демократичної партії та зменшення впливів комуністичної партії, яка в Італії — поруч із Францією — є найсильнішою на всьому европейському Заході. Висліди першого дня — потвердили ці прогнози.

● **Коли іранська королева** Фарах, у товаристві короля Рези Палеві й багатьох достойників, покидала шпиталь, в якому народила в минулому тижні наслідника престолу, щоб переїхати назад до королівського палацу, велетенська юрба народу вчинила їй овацію. Королева Фарах, ще недавно скромна студентка архітектури в Паризькому університеті, з міщанського роду, стала тепер божищем 20-х мільйонів іранців.

В Сарселі помер видатний громадський і кооперативний діяч дир. Микола Капуста

Сарсель, Франція. — В середу, дня 2-го листопада ц. р., помер тут у домі Українського Наукового Осередку директор Микола Капуста, видатний громадський і кооперативний діяч, довголітній звичайний член НТШ і востаннє його співробітник. Покійний народився 18 грудня 1883 р. у селянській родині, в селі Залуже Збаразького повіту. Після закінчення вищих торговельних студій у Відні відразу присвятився він практичному ширенню кооперативної ідеї в Західній Україні. По закінченні 1-шої світової війни, в час якої М. Капуста був увесь час австрійським фронтовим старшиною, вступив він до Української Галицької Армії, беручи як старшина участь в її боях. Інтернований в Кожухові, належав до тих нечисленних, які вийшли живими із того справжнього табору смерти. З 1922 р. посвятився кооперативній діяльності, виконуючи працю ревізора, а в рр. 1929-44 займаючи пост директора Ревізійного Союзу Українських Кооператив. В тому часі дир. Микола Капуста визначився як зразковий громадянин, а зокрема як активний член „Молодої Громади", добродій спортових товариств, приятель студіюючої молоді і як фінансовий дорадник численних українських господарських та культурних Установ. З того часу співпраця його теж і з НТШ, віддаючи йому сові ними порадами неоцінені прислуги. З 1944 р. на еміграції насамперед в Австрії, пізніше у Франції, працював він в господарській школі у Люрі, а далі у Суспільній Опіці у Парижі. Після створення Наукового осередку в Сарселі відразу відновив співпрацю з НТШ, якому насамперед допомагає як фінансовий дорадник, і в якому згодом займає посаду члена Виділу та директора канцелярії. Похорон відбувся 4 листопада на місцевім кладовищі. Похоронного обряду довершив о. Ген. Вікарій М. ван де Мале в асисті отців: ради. І. Бачинського, канцлера М. Левенця та І. Яцкова від Духовенства та Приятелів. Після похорону, дома і від хоронного приняли жалібні, в каплиці НТШ о. Яцків душпастир сарсельського наукового осередку, а над відкритою могилою промовив проф. д-р В. Кубійович, голова НТШ у Европі, що прощав дир. М. Капусту від товариського збору, кооператорів і НТШ.

МОСКВА І ПЕЙПІНҐ МАНІФЕСТУЮТЬ ВЗАЄМНУ ПРИЯЗНЬ І ЄДНІСТЬ

Москва. — За щорічним традиційним звичаєм, також і в цьогорічні 43-ті роковини большевицької революції відбулась на Червоній площі у Москві велика парада, яку започаткувала дефіляда збройних сил. Все ж, у цьому році військо маршувало всього вісім хвилин, при чому показано майже виключно різні типи ракет, що стали в большевицькій пропаганді символом їх військової сили. Всі везені тепер на платформах ракети були вже показувані раніше, за винятком типу т. зв. Срібної Голки, що є протилітаковою зброєю і ніби збила й американський літак У-2 Появерса. Після того дві години маршували різні зігнані партійним апаратом організації. Параду відкрив коротко промовою маршал Радіон Маліновський, совєтський міністер оборони, який — як звичайно — чванькувато запевняв, що Совєти мають достаточну силу, щоб „завдати розторощуючий удар кожному агресорові, який втратить здоровий глузд та заатакує миролюбний совєтський нарід". Але закордонні обсерватори в Москві вже не чулі на большевицькі паради й промови зате звертають увагу на те перші манифестування приязні між Москвою і Пейпінгом. Почесне місце на трибуні на Червоній площі дістав комуно - китайський „президент" Лію Шао-чі, який стоїв між Хрущовим і совєтським „президентом" Брежнєвим. Мао Тсе-тунг і Чу Ен-лай передали через Лію Шао Чі привіт совєтському народові, в якому кажеться про „монолітну приязнь і солідарність Совєтського Союзу і Китаю". Лію Шао-чі, навіть оком не моргнувши, оплескує всі промови большевицьких проводирів про „мир і співіснування". На вечірньому прийнятті на Кремлі, серед ряду тостів Нікіта Хрущов підніс тост у честь мирного співіснування з усіми країнами, вичисливши між ними також З'єдинені Держави та спеціально звернувшись до амбасадора ЗДА Левеллина Томпсона, щоб він випив із ним чарку. У своїй промові Хрущов заявив, що „ми працюємо, щоб осягнути комунізм, але війна не поможе нам, а пошкодить. Ми можемо виграти тільки через людські переконання, мусимо твердо стояти на позиціях співіснування і не-інтервенції. Не треба силою тягнути людей за собою — комунізм і так запанує над цілим світом". До совєтсько-китайської маніфестації приязни в Москві приєдналася подібна маніфестація і в Пейпінгу. На прийнятті в совєтській амбасаді, де господарем був Степан Червоненко, прибули „сам" Мао Тсе-тунг, Чу Ен-лай і різні інші найвищі комуно-китайські „шишки". Виголошено, очевидно, низку промов, в яких знову підкреслювано взаємну приязнь, при чому Мао Тсе-тунг підкреслював величезну поміч, яку Совєти дали комуністичній революції в Китаї та „вічну вдячність за неї збоку китайців. Хрущов зараз у першому дні після приїзду Лію Шао-чі мав із ним одногодинну розмову і ті наради за закритими дверима будуть продовжуватись, щоб „вирівняти ідеологічні спори, які в останньому часі затруїли були взаємини між Москвою і Пейпінгом.

Французькі колоністи в Альжирі приготовляють новий бунт проти де Ґоля

Альжир. — Остання радіо-телевізійна промова президента Франції де Ґоля з висловленням переконання, що швидше чи пізніше таки буде „з Францією чи проти неї" Альжирська Республіка, викликала таке схвилювання серед французьких, реакційно настроєних колоністів в Альжирі, що обсерватори не виключають нового збройного бунту проти центральної влади Парижу. Цим разом центром того руху, є не Альжир, а Оран. Організація французьких старшин резерви проголосила відозву, що вони рішені „боротись достанку проти Альжирської Республіки". Організація „Фронт французького Альжиру" проголосила іншу відозву, в якій вона твердить, що має один мільйон членів, в тому 400.000 мусульманів, та що рішена боротися за „французький Альжир". Різні поголоски поширюються по Альжирі у зв'язку з перебуванням в Еспанії генерала Рауля Салана, колишнього головного команданта французьких збройних сил в Альжирі, який попав в гострий конфлікт з де Ґолем на тлі політики в Альжирі та якому французький уряд, перенісши його в стан спочинку, заборонив мешкати в Альжирі. Салян ніби приготовляється вичалити в Альжирі і перейняти провід бунтарського руху.

У СВІТІ

● **Французький президент** де Ґоль гостро натаврував у своїй радіо - телевізійній промові в минулої п'ятниці совєтський імперіялістичний колоніялізм й перестеріг альжирських націоналістів, що коли вони приймуть активну поміч від комуністичних країн, то Альжир не буде „французький" ані альжирським", тільки „совєтський".

● **Нікіта Хрущов,** прийнявши на авдієнції в минулу суботу канадійського амбасадора Девіда Джонсона, привітав його словами: „Як бачите, я ще тут" — і грозно глянувся. Цим він натякнув на поголоски про новий переворот в Совєтах, який нібито мав зліквідувати правління Хрущова.

● **У Південному В'єтнамі** комуністичні партизани обстріляли з засідки авто члена американської допоміжної місії Долфа Авенса і вбили його. Це вже другий випадок, коли впродовж 16-х місяців член американської допоміжної місії паде жертвою послідної акції комуністичних партизанів в Південному В'єтнамі.

● **Адам Рапацький,** комуно-польський міністер закордонних справ, на офіційному святкуванні у Варшаві 43-річчя большевицької революції заявив, що він певний, що війни не буде, бо „сили миру" переважають у світі. Піде це по лінії теперішньої забріханої московської політики.

● **Патріс Люмумба,** перший конголійський прем'єр, що став головним винуватцем цілого тамошнього хаосу, проголосив у прихильній йому газеті в столиці Конга Леопольдвіль заклик до своїх однодумців, щоб вони бодрились, бо його „ферії вже кінчаються". І він ось-ось перевернеться на своє становище прем'єра.

● **Лідер англійських соціялістів** Гю Ґейтскел мас проти себе в Англії стільки противників у власних рядах, що коли він промовляв в минулу суботу на партійному зібранні в Менчестері, то „цвіцеруфи" були такі густі, і голосні, що іноколи не було чути його на залі. Йому кричали навіть „зрадник" і „торі", себто член партії консерватистів: лівиця не терпить його за його солідарність з офіційною англійською політикою в справах оборони Англії.

● **„Спектатор",** поважний лондонський тижневик, тавру за ливу англійського друкованого ринку публікаціями сенсаційного та аморально - еротичного й кримінального характеру. Дисетор англійської Ліги вражаючі книжки не перечать тому фактові, але твердить, що порнографічні книжки і навіть більшість газетних кіосків в Англії є призначаються такої літератури до продажу.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** дістав запрошення від прем'єра міністрів Нігерії в Африці відвідати ту нігерійську країну. Прем'єр Нігерії сер Абугакар Тафава Валева гостював у Вашінгтоні в жовтні ц. р. і висловлював, що були повідомлені про цього прийшло теперішнє запрошення. Айзенгавер подякував за запрошення і заявив, що тепер не може з цього скористати, але обіцяє відвідати Нігерію перед 20-им січня 1961 року, або аж після того, як залишить Білий Дім.

● **Голова Ради Директорів** Східніх Летунських Ліній Едвард В. Рікенбекер нарікає на те, що американські виборці не цікавляться виборами більше, які вибирають президента країни, і не все ті, які є управнені до голосування, користають із своїх прав. В 1940 році голосували тільки 62 відсотки виборців, в 1944 році — 57%, в 1948 — 52%, в 1952 — 60% і в 1956 — 55%. З такої малої участи виборців у голосуванні виходить, що меншина виборців вибирає президента цілої країни.

● **Обраховують,** що 4-годинна передача на телевізії, в якій в понеділок 7-го листопада виступав віце-президент Ричард М. Ніксон, коштувала республіканців понад $200,000. Тут враховують цієї довгої передачі і ті відшкодування, які стація мусіла заплатити за ті програми, які були скасовані внаслідок такого довгого виступу Ніксона, який відповідав на запити виборців із цілої країни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Престиж ЗДА за кордоном

Проблема престижу ЗДА за кордоном стала одним з основних моментів передвиборчої кампанії. Джан Кеннеді твердив, що цей престиж за адміністрації Айзенгавера впав, а Ричард Ніксон запевняв, що — навпаки — престиж Америки ніколи не був такий високий, як тепер. У цю полеміку втягнено й тайний звіт Інформаційної Агенції, датований червнем 1960 року, про висліди айкети, переведеної серед людей з різних верств населення Англії і Франції, на такі запити, як: опінія про ЗДА; інцидент із літаком У-2 над Совєтами; хто завинив у провалі останньої конференції на вершинах; як ви ставитесь до Айзенгавера; хто сильніший мілітарно — ЗДА чи СССР; хто з них виявив більші успіхи в дослідженні міжплянетних просторів; який ваш погляд на американські закордонні бази і т. п. Більшість опитаних вважали, що вислання літака У-2, збитого большевиками, було помилкою американців, бо той інцидент дав Хрущову формальну притоку зірвати конференцію „на вершинах". Тому відсоток прихильних для ЗДА відповідей за час після 1-го травня, коли стався той інцидент, був нижчий, аніж відповідей на анкету, проведену перед тією датою, і саме це дало демократичному кандидатові підставу твердити, що престиж Америки за кордоном обнизився. Згаданий звіт Інформаційної Агенції з червня ц. р. кінчається таким висновком: „Опінія ,прихильна для ЗДА, як країни, і для президента Айзенгавера ,погіршилась внаслідок подій, що мали місце після провалу конференції на вершинах, але, не зважаючи на це, вона й далі переважає чималою більшістю в Англії і Франції ,всупереч опінії про Совєтську Росію і Хрущова, які також втратили на своєму престижі" .

Відповісти на питання, чи дійсно престиж Америки за кордоном обнизився, і взагалі розглядати проблему престижу будь-якої країни — це не така проста справа. Ось, наприклад, один із найбільш поширених лондонських щоденників „Дейлі Телеграф" з 28-го жовтня ц. р. дивується, що взагалі ця справа може бути дебатована в ході передвиборчої кампанії в ЗДА ,бо — як твердить згаданий щоденник — це мало б сенс лише тоді, коли б голосувати мали не американські виборці, а закордонні. Якщо ж іде про те, чи престиж Америки за кордоном залежить від більш або менш динамічної політики, як про це говориться в агітації обох президентських кандидатів, то „Дейлі Телеграф" твердить, що закордонно-політична динаміка не має нічого спільного із збільшенням симпатій до Америки. Ось — каже цей щоденник — покійний державний секретар Джан Фостер Доллес був повний політичної динаміки і такою ж була його закордонна політика. Але загальновідомо ,що він не втішався симпатіями в політичній верхівці союзників і не був популярний в широких західніх громадянських верствах. Англійський щоденник, який знає настрої і французького громадянства краще, як американська суспільність, каже про „антиамериканізм", як про якусь модну та звичну для тамошніх відносин течію, і дотепно зауважує, що „люди (англійці) нарікають на те, що тепер вони дістають мало свіжої поживи для нарікань на Америку".

Найбільша трудність американської закордонної політики полягає в тому, щоб узгіднювати те, що лежить у її власному інтересі, з бажаннями й настроями численних союзників. Закидувана американській закордонній політиці її власними громадянами пасивність супроти Совєтів чи занадто велика терпеливість, яку комуністи інтерпретують, як слабість, має за джерело здебільша — бажання іти на руку союзникам ЗДА, західньо - европейським, південно - американським чи південно - азійським. У цій надзвичайно складній проблемі дуже трудно давати „поради", які б не пахнули аматорщиною .Одно не підлягає сумнівові: якщо політика матиме такий практичний успіх, що совєтський імперіялізм буде заломлюватись об дійсний і правильний спротив, а комунізм слабнути, то й нічого журитись, чи престиж Америки більший чи менший. Престиж цілого вільного світу буде тоді більший.

Московські паради і наради

Комуністичне збіговище, що відбувається тепер в Москві з нагоди 43-их роковин т. зв. жовтневої революції, нагадує подекуди подібне збіговище комуністичних ватажків і сатрапів, зааранжоване Хрущовим у перших тижнях Генеральної Асамблеї ОН в Ню Йорку, з тією хіба різницею, що в Москві на першому пляні виступає делегація комуністичного Китаю, якої не було в Ню Йорку, і що немає там югославського Тіта, якому його диференції з „центром міжнародного комунізму" не дозволили приїхати до Москви .

Комуністичні ватажки з'їхалися не тільки для участи в московських церемоніях і парадах. Безпосередньо після маршів і промов має початися в Кремлі „вершинна конференція" країн комуністичного бльоку для обміркування і опрацювання дальшої стратегії міжнародного комунізму в його боротьбі проти західніх „імперіялістів і капіталістів". Якихось несподіванок від цих нарад чекати не доводиться. Солідарність комуністичних партій усього світу в боротьбі за здійснення „ленінських заповітів" буде ще раз підкреслена в декларації, яку опублікують після закінчення кремлівських нарад. Таємницею для зовнішнього світу залишаться, як завжди, ділові рішення цієї комконференції, значить постанови про те, де і як виміряти новий удар, яку тактику застосувати, з чим виступати назверх і чого добиватися насправді — підривною і розкладовою роботою.

Усі розрахунки на поглиблення ідеологічних, мовляв, розбіжностей, а то й на розрив між московським центром світового комунізму і комунокитайськими догматиками не справджуються. Всупереч усім передбачуванням, до Москви прибула для участи в парадах і нарадах чисельна комунокитайська делегація під проводом президента Комуністичного Китаю Лію Шао-чі, який зараз же після свого приїзду підкреслив у привітальній промові нерозривність комунокитайсько - совєтської дружби .Однозгідність із хрущовською нібито коекзистенційною і мирною політикою в досяганні ленінської „заповітної мети" світового комунізму підкреслили у своїх привітаннях надісланих до Москви і провідник китайських комуністів Мао Тсе-тунґ та комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай.

Ці комунокитайські заяви солідарности з політикою очолюваних Хрущовим кремлівських самодержців доводять не тільки безглуздість, але й шкідливість будь-яких спекуляцій на тему якихось „ідеологічних розбіжностей" між Москвою і Пейпінґом. Якщо такі розбіжності й існують, то вони цілком несуттєві для справжніх тенденцій і основної мети комуністичних рухів. Комуністична дійсність і актуальна політика компартій в усьому світі доказують, що головною ціллю міжнародного комунізму було, є і залишиться здобуття і скомунізування всього світу. Для досягнення цієї мети комуністи не завагаються перед застосуванням всіх можливих засобів, включно з переворотами, революціями і війнами. В цьому вони не матимуть ніяких скрупулів і перед цим їх не зупинять ніякі ідеологічні чи догматичні розбіжності.

Тому єдиною відповіддю на всі справжні й декларативні рішення московського збіговища може бути тільки загострення свідомости небезпеки, що загрожує вільному світові збоку міжнародного комунізму, і готовість протиставити силу і солідарність комуністичним намаганням здійснити пляноване Леніним, Сталіним, Хрущовим і Мао Тсе-тунгом поневолення світу.

Д-р Роман С .Голіят

ДЕРЖАВНА КОНСТИТУЦІЯ І ВИБОРЧА СИСТЕМА ЗДА

Держава, яка 184 роки тому взяла за основу свого державного будівництва староримський клич "Vox populi — vox Dei" (голос народу — Божий голос), веде провід у світі й залишилась бастіоном демократії.

Кілька сторіч до Христа форма демократичної держави була широко практикована греками й римлянами. Демократія — це грецьке слово, що означає „правління народу".

Віковічна практика доказала, що демократичний устрій держави — найкращий з усіх, які досі записала на своїх сторінках історія людства. Демократія не виживає, як це буває з іншими формами чи державними системами, але розвивається і доповнює себе з розвитком цівілізації. Не буде перебільшенням, коли заакцентуємо, що демократія склала іспит перед історією, як одна з найкращих форм державного правління. Саме тому ЗДА практикують цю систему правління на своєму континенті й пропаґують її тим, кому дорога свобода.

4-го липня 1776-го року Континентальний Конґрес від імени 13-ти держав - стейтів проголосив Декларацію Незалежности. Найбільш ліберальну конституцію, ще й до сьогодні найпередовішу в світі, ухвалено 17-го вересня 1789-го року. 30-го квітня 1789-го року склав присягу перший президент ЗДА Джордж Вашинтон. Місце, де радив Конґрес і склав присягу Вашинґтон, можна оглянути в Федерал Голл-Нешенел Меморіял, 15 Пайн Стріт, Ню Йорк .

Від 1778 до 1787 ЗДА творили — конфедерацію. Союз держав є міжнародно - правною злукою поодиноких держав без власної міжнародно-правної підметовости, а союзна держава є одночасно і союзом, і державою. Союзна держава не є правним стосунком, а є тільки правним підметом. Її правною підставою є не міжнародно - правний договір ,а лише державно-правна конституція. 50 держав (стейтів) членів цієї союзної держави є пов'язані між собою децентралізаційною системою. Об'єднує їх в одне: монетна система, військо, президент і найвищий суд. В інших справах усі держави (стейти) одна від одної незалежні.

Підметом державної влади ЗДА є, згідно з конституцією 1787 року, "the People of the United States", тобто населення всіх американських держав (стейтів), кожна з яких має демократичну форму правління. Під цим оглядом конституція ЗДА вповні погоджується з наукою Монтеск'є: „Союзна держава повинна складатися з держав тієї самої природи, а саме — з республік" .

ЗДА належать до категорії т. зв. репрезентативних республік, в яких зобов'язує засада посередньої демократії .Нарід виконує свою державну владу за посередництвом встановлених органів законодавства, адміністрації та судівництва. Законодатна влада лежить в руках Конґресу, який складається з Палати Репрезентантів (сойму) і Сенату (House of Representatives and Senate). Сенат складається з сенаторів, вибираних загальним голосуванням в числі двох з кожного стейту, на шість років.

Членів Палати Репрезентантів вибирає населення поодиноких стейтів на два роки, згідно з відповідним крайовим законодавством.

Кожний конґресмен має право забирати в Конґресі голос в усіх справах, але не довше як одну годину. Сенатори використовують не раз необмежене право часу на обструкцію (filibuster) проти проєктів, які їм не подобаються. В таких справах звичайно приходить до компромісу .

Адміністративна влада прислуговує засадничо президентові ЗДА, якого вибирають щочотири роки. Кандидати на президентів прив'язують велику вагу до виборчої кампанії, коли вони мають нагоду бути віч-на-віч з громадянами, щоб переконувати їх в слушності своїх позицій. Передвиборча кампанія і програми кандидатів мають в ЗДА дуже важливе значення, бо активними членами партій є тут дуже малий відсоток населення. Остаточний вибір президента переводять електори, яких покликується згідно з обов'язуючими законами. Це — перестаріла форма, якої придержуються задля традиції, бо ж на ділі вибирає президента нарід, а не електори. Президент — найвищий вождь усіх військових сил ЗДА, має право, при конституційній співпраці Сенату — укладати договори з іншими державами та іменувати міністрів-секретарів і послів. Він дбає про правильне виконування законів, вносить в Конґрес різні законопроєкти або сам звертається до народу з посланням про стан Унії чи з іншими важливими справами.

Проголошення війни прислуговує виключно Конґресові .Вплив президента на законодавство обмежується суспензованим ветом, яке можуть відхилити кваліфіковані ухвали більшости обох палат. Властива законодавча ініціятива належить обом палатам Конґресу .

В мирних часах центральною установою, яка вирішує всі найважливіші справи, є Конґрес. Він рішає всі справи більшістю голосів.

Судейська влада лежить в руках незалежних судів.

В кожній виборчій кампанії в ЗДА провід ведуть дві головні партії: Республіканська (найстарша) і Демократична. Кожна партія виставляє список своїх кандидатів на сенаторів і конґресменів .Кожного першого вівтірка після першого понеділка місяця листопада припадає виборчий день, тобто "Election Day."

ЧЕРВОНІ ЯГОДИ

Як у літа дитячі, горобини
Схотів сьогодні
[ти нарвать мені,
Та прилетіли звідкись
[дві пташини.
Клюють червоні ягоди смачні.

І ти дитячої не хочеш втіхи,
Не прихиляєш до землі гілок.
На лаву ми удвох
[присіли тихо,
Щоб не сполохати
[малих пташок.

Осіннє сонце щедро осяває
Рясні сузір'я на гіллі гнучкім.
І дерево святково пригощає
Гостей крилатих
[врожаєм своїм.

Нам добре вдвох...
[Горобина червона
Пташок годує
[на відльотну путь.
Мені здається,
[то не стиглі грона,
А сонця розбризки
[вони клюють.

Валентина ТКАЧЕНКО

Любомир О. Ортинський

АФРО-АЗІЙЦІ НЕ ХОЧУТЬ „ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ" В ОН

Об'єднані Нації. — Коли пишуться ці рядки, ще нема остаточної резолюції, яку мають внести цими днями сорок членів ОН, держав т. зв. Афро - Азійського бльоку, в справі дискусії над колоніялізмом; але вже відомо, що згадані держави запропонують резолюцію в напрямі обмеження дискусії над колоніялізмом виключно до Африки. Тенденція згаданих держав ясна, хоча їхню політику в цьому відношенні годі інакше схарактеризувати як — короткозору .

Отже, афро - азійські представники, припускаючи, що на пленумі ОН дискусія над колоніялізмом торкнеться також модерного совєтського колоніялізму, рішили протидіяти відновленню на терені ОН „холодної війни" (як вони кажуть) і приготовляють суґестію обмежити тему лише до ,чорного колоніялізму". Деякі афро-азійські делеґації йдуть так далеко, що взагалі не виявляють охоти анґажуватися в дискусії над колоніялізмом, щоб не стягнути на себе підозри в односторонності. Йде про те, що, затаврувавши залишки західнього колоніялізму, їм випадало б засудити також совєтський колоніялізм, а це вони не дуже охоче роблять, щоб не наражувати собі Совєтів і „не пхати пальці в розгру між великими потугами".

Було б помилково думати, що непоінформованість є засадничою причиною такої настанови. Радше навпаки: делеґації майже всіх держав-членів ОН, в тому числі й афро - азійських держав, диспонують інтеліґентними і політично зорієнтованими штабами і посуджувати їх в некомпетентності ніяк не можна. Натомість існує серед деяких африканських делеґацій глибоко закорінене переконання, що в їхньому національному інтересі не лежить будь-яка участь, навіть моральна, в спорах між великими потугами. Ці кола вважають, що виступати на захист поневолених совєтським режимом народів — це справа ЗДА та західніх альянтів, і що коли „розводнювати" дискусію над колоніялізмом проблемою совєтського імперіялізму, то дискусія розминеться з ціллю і перетвориться на пропаґандивні герці.

Належить уже до рутини, що Лука Паламарчук, міністер закордонних справ УССР, що очолює делеґацію УССР в Об'єднаних Націях, подібно, зрештою, як і його співробітники Кизя та інші, вправляються в нападках на західні держави і прикидаються речниками боротьби за національне визволення народів. Колись Паламарчук і його товариші спеціялізувалися в індонезійському питанні ,тепер вони вдають з себе приятелів кубинського народу. В дебатах над допущенням на пленум ОН справи Куби Паламарчук, як звичайно, повторив безліч наклепницьких оскаржень на адресу ЗДА, навіть процитував з писань Сімона Болівара якесь критичне для ЗДА місце і закінчив промову таким патетичним привітом: „На закінчення я хочу звернутися до делеґації Куби, що репрезентує відносно малу ,але героїчну країну, яка робить історичний крок вперед, причиняючись до того, щоб світло затріюмфувало над темрявою, правда над злом. Я звертаюся до міністра закордонних справ Куби, пана Роа, — і від імени українського народу прошу його передати кубинському народові наші найкращі побажання щастя і миру".

Слідкуючи за виступами Подгорного, а тепер Паламарчука й інших членів делеґації УССР, ми спостерігаємо, що від якогось часу дістали вони доручення в своїх виступах раз-у-раз пригадувати „український уряд" та „уряд України", висловлюватись „від імені українського народу" і взагалі вживати подібних „суверенних" фраз. Кореспонденти україномовної совєтської преси також вправляються в цій „суверенній" гімнастиці, підкреслюючи, зокрема, факт, що Подгорний виголосив свою промову в ОН по-українськи. З другого боку недавні відвідувачі України підкреслюють, що ситуація там в останніх двох роках значно погіршилась як на відтинку економічному, так і ще виразніше — на відтинку заповідженої ,але незреалізованої „відлиги", чи „лібералізації". І виходить, що чим голосніше Паламарчук і його товариші кричать в ОН про „суверенну Україну", тим тісніше зашморгується в Україні путо русифікації і поневолення українського народу.

Висліди президентських виборів від 1920

Ню Йорк. — У зв'язку з теперішніми виборами президента ЗДА часописи пригадують, як окремі стейти голосували на президента, починаючи від 1920 року, а кінчаючи попередніми виборами президента в 1956-му році. І так в 1920 році республіканський кандидат Гардінґ здобув 404 електорські голоси, а демократ Кокс дістав тільки 127 голосів від 11-ох південно-східніх стейтів. В 1924 році республіканці мали 382 голоси, а демократи 136. Тоді переміг республіканець Кулідж демократа Дейвіса. В 1928 році республіканець Гувер мав 444 голоси, а демократ-католик Смит — 87. В 1932 році ситуація основно змінилася: Ф. Д. Рузвелт здобув всі стейти крім 5-ох і дістав 472 голоси, а Гувер тільки 59 голосів електорів. В 1936 році Рузвелт переміг в 45-ох стейтах (523 голоси), а республіканець Ландон мав перевагу в трьох стейтах (8 голосів). В 1940 Рузвелт 449 голосів, республіканець Вілкі — 82 голоси. Рузвелт переміг і в 1944 році — 432 голоси, а Дюї — 99; але в 1948 році республіканці мали перевагу в 12 стейтах (Дюї дістав 189 голосів), а Труман — 303. В 1952 році загально перемогли республіканці і Айзенгавер мав 442 голоси, а Стівенсон — 89 від 9-ох стейтів. В 1956 році Айзенгавер 457 голосів, а Стівенсон — 73 від 7-ох стейтів.

ВИБОРЦІ ВИБИРАЮТЬ ЕЛЕКТОРІВ, ЯКІ В ГРУДНІ ВИБЕРУТЬ ПРЕЗИДЕНТА КРАЇНИ

Вашинґтон. — Численні виборці, які віддають свої голоси в дні 8-го листопада, навіть не здають собі справи з того, що вони того дня не вибирають президента і віце-президента ЗДА, тільки 537 електорів, які зберуться в перший понеділок після другої середи в грудні в своїх стейтових столицях і віддадуть свої голоси на президента і віце-президента. Кожний стейт має стільки електорів, скільки він вибирає конґресменів і по два голоси за двох сенаторів. Цього року є 100 сенаторів і 437 конґресменів, тому число електорів виносить 537. Електори могли б голосувати на того кандидата, який їм подобається, але звичайно вони голосують на кандидата своєї партії. Цього року вони віддадуть свої голоси 19-го грудня. Ті голоси зі стейтів перешлють до Сенату. В першій годині по полудні 6-го січня стейтові скриньки з голосуванням електорів перенесуть до Палати Репрезентантів, де спільна комісія з 2 сенаторів і 2 конґресменів, між якими є представники обидвох партій, порахують віддані голоси електорів і офіційно проголосять, хто є вибраний на президента ЗДА. Тоді аж, два місяці після загальних виборів, повідомлять кандидатів на президента і віце-президента про вибір на ці становища.

Осип Залеський

МУЗИКОТЕРАПІЯ

Для боротьби з хворобами шукають люди все нових і нових доріг і способів, щоб рятувати той цінний дар, яким є для людини здоров'я. Від деякого часу вчені стараються притягнути до цієї боротьби музику. Усі ми знаємо, що музика може впливати на психічний стан людини: спокійна ,настроєва музика заспокоює людські нерви, весела, з рухливим ритмом, впроваджує у добрий настрій, а бурхлива, пристрасна виводить з психічної рівноваги, як це можна бачити у примітивних племен під час їхніх релігійних ігрищ, коли вони під впливом музики і танку впадають в екстазу. Це й привело дослідників на думку застосувати музику для лікування хворіб, зв'язаних з психікою людини.

Музикотерапія відома в Америці віднедавна, і хто цікавиться музичним шкільництвом міг вичитати на оголошеннях деяких вчителів музики, що вони ,крім звичайних предметів музичного навчання ,вчать чи стосують при навчанні музичну терапію. Як це часто буває, чи не головну ролю грає тут „бизнес", бо чи є між цими „музикотерапевтами" справжні фахівці — годі сказати .

Німці взялися до цього діла з властивою їм педантичністю. Минулої осени у віденській Музичній Академії, за ініціятивою президента Академії проф. д-ра Ганса Зітнера, впроваджено курс музичної терапії. Вже сам факт ,що за цю справу взялася така поважна інституція, свідчить про те, що ця справа не маловажна. Шукаючи взірців для цієї ділянки навчання, Музична Академія вислала до ЗДА пані Коффер-Ульріх, щоб вона на місці простудіювала способи навчання та їхні висліди. Пані Коффер ствердила, що в Америці дійсно застосовують музику як засіб лікування при деяких психічних недугах, є навіть готові каталоги музичних творів, які „лікують" ті чи інші хвороби. Однак ці методи не задоволили пані Коффер, ані членів віденської Музичної Академії, бо є вони примітивні і не мають під собою ніяких наукових засад. Іншу методу розвинув шведський музика А. Понтвік, який застосовує в музикотерапії не цілі музичні твори, а тільки самі тони, інтервали і акорди. При цьому А .Понтвік користується музичним інструментом, що його він називає „психохордом". Первовзором його був античний „монохорд", знаний ще в часах питагорейців. Цей інструмент настроєний у чистих тонах ,які постають через поділ струни при помочі підставки. На цьому принципі засновав швайцарський музика Ганс Кайзер свою гармонію, яка дала Понтвікові основу лікувальної методи. Чистотонові інтервали в музиці (інтервал — це віддаль між тонами) засновані на простому відношенні чисел, тоді як інтервали темперовані, яких вживають в теперішній музиці, засновані на теорії „горішніх тонів" („[illegible]"). Так, як усе в природі засноване на відношенні простих чисел, так і структура людської психіки підлягає цим самим законам. З цього висновує Понтвік, що деякі психічні заворушення можна лікувати чистотоновими інтервалами. На основі міркувань Понтвіка і Кайзера почато лікувальні експерименти в дитячому відділі психіятричної лікарні у Відні. На початку лікування діти мусять бути ізольовані від будь-яких музичних впливів, не зв'язаних з новою методою лікування.

У минулому зимовому семестрі в віденській Музичній Академії впроваджено перший музично -терапевтичний курс, на якому співпрацювали лікарі ,психологи, вчителі лікувальної руханки ,медичні сестри, музики і вчителі музики. На цьому курсі викладали : гармонію Кайзера (викладав сам автор), теорію музики, акустичну фізіологію. Розвитком цієї нової ділянки музичного і лікарського знання зацікавлені і музики і лікарі.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Ол. Гладишовський

ЩЕ ПРО ТЕРНОПІЛЬСЬКУ ГІМНАЗІЮ

(2)

В тій клясі було нас 60 хлопців. Господарем кляси був проф. Петро Ріпнійський, який вчив латини і українського. Катехит був о. Євген Громницький з польської гімназії. Математики вчив проф. Володимир Левицький, німецької мови і географії проф .Омелян Терлецький. З обсадою професорського складу пішло гладко, бо залучено його із складу професорів - українців польської гімназії. Тільки для природознавства не було професора українця і мусів прийти поляк — проф. Фогель, який ні слова не вмів по-українськи, бо походив з Мазурщини. Сміх школярів з кожної його помилки ставав причиною частих конфліктів.

Такий був початок української гімназії в Тернополі.

З дальших літ мого перебування в тій гімназії пам'ятаю такі епізоди. Аж коли я був у третій клясі, тобто 1901 року ,прийшов як управитель „паралельок з українською мовою навчання при польській гімназії" (це була офіційна назва) проф. д-р Омелян Калитовський. Він учив нас німецької мови і географії.

В 1902 році наша гімназія дістала приміщення в старому будинку реальної школи на розі Валової вулиці і торговиці Яна Казимира. Реальна школа перейшла до нового будинку при вул. Сокола.

В своїй гімназії ми почувалися дуже свобідно Професори знали про існування самоосвітнього гуртка, до котрого приймали хлопців уже з четвертої кляси. Гуртком опікувався учень польської гімназії Методій Огродник.

За прикладом польських студентів що за букву „G" на шапці втикали польського вірла, ми хотіли носити галицького льва, але з тим вийшла ціла халепа: Купфершмід у Львові, у якого ми замовили левики, прислав їх, але це були чеські левики — з роздвоєним кінцем хвоста, без скелі ,на яку він мав спиратися. Такої відзнаки ми не могли носити, а 25 сотиків видатку — це для учня була велика врата.

Коли я був у шостій клясі, склалося так, що не можна було влаштувати шевченківського концерту, що входило в традицію не тільки студентів - українців з польської гімназії ,але й цілого українського громадянства Тернополя .

Українці з польської гімназії ,тобто 7 і 8 кляса ,не мали досить сил, щоб зложити хор, не було диригента для хору, а хор української гімназії (перших шість кляс) не мав ні басів, ні тенорів. Треба було давати концерт спільними силами. Директор польської гімназії Мацішевський заявив, що не годиться на це, бо не може брати відповідальности за учнів української гімназії. Дир. Калитовський відмовився з тої самої причини у відношенні до учнів польської гімназії.

Молодь розв'язала справу на свій лад: учні української гімназії, українці учні польської гімназії, реальної школи та учительського семінару — всього коло пів тисячки — одного дня в червні під вечір, різними дорогами та стежками, пішли до Гаїв Тернопільських, і там у стодолі Брико-вича урочисто відсвяткували Шевченківські роковини .

Коло першої вночі, громадою, вернулися додому. Ніч була місячна, поліція нас бачила. На додаток, вибито всі вікна в помешканні проф. Мостовича в Руській Бурсі, що була в сусідстві з нашим домом.

Коли я вибирався до Гаїв, батька не було вдома. Однак, несподівано того вечора приїхав він з Відня. Не заставши мене вдома, не пішов спати, став ждати на мій поворот. На всі його запити, де я був, я не сказав нічого, бо ми склали урочисту присягу, що таємниці не зрадимо .

Наступного дня ,на жадання староства, зачалося в гімназіях слідство. Дир. Калитовський покликав мене першого. Мені не трудно було оправдатися, бо директор знав добре, що у нас вдома зобов'язував дуже гострий режим і я вечорами нікуди не міг виходити. Тож повірив мені, що тої ночі в Гаях я не був. Але мій батько рішив таки довідатись, де я був, і пішов до директора на пораду. Мене закликали до канцелярії. Результат інтервенції мого батька був такий, що я дістав тестімоніюм абеунді і, як учень 7 кляси, опинився в польській гімназії у Львові. Потерпів також мій товариш, диригент хору, пок. о. Яків Заяць, що не знати за яку провину дістав погану ноту з поведінки і мусів заплатити 40 корон дидактрум .

З того часу увійшло в традицію, що самоосвітні гуртки при середніх школах в Тернополі давали концерт в Гаях кожного року.

Про дальшу історію української гімназії в Тернополі шановні читачі можуть довідатись із статті проф. М. Губчака ,останнього директора тої гімназії, вміщеної в альманаху „Шляхами золотого Поділля", видання Комітету „Тернопільщина" з нагоди з'їзду Тернопільців у Филаделфії влітку 1959-го року.

Конґрес Української Вільної Науки під проводом Наукового Т-ва ім. Шевченка

Сотні Роковини смерти свого Патрона буде відзначати наше Наукове Т-во ім. Шевченка окремим Науковим Конґресом, що відбудеться стараниям НТШ в ЗДА в трьох окремих наукових сесіях у місяці: січні, березні і вересні 1961 року. Усі три сесії Конґресу будуть відбуватися в Ню Йорку і їх предметом будуть в основному досліди української вільної науки в усіх її галузях. Крім того в місяці березні в усіх Відділах і Осередках Праці НТШ у вільному світі будуть влаштовані окремі святочні наукові конференції з доповідями з обсягу Шевченкознавства та святочні виставки видань творів Шевченка і праць з обсягу Шевченкознавства. До участи в Конґресі зголосилися 72 члени НТШ та крім того 9 чужинецьких вчених, що інтересуються українською культурою і наукою. Разом число усіх доповідей, зголошених на Конґрес, буде досягати сотні наукових статтей і розвідок, з чого частина праць з обсягу Шевченкознавства вийде друком ще перед Конґресом в „Альманаху УНСоюзу", присвяченому Шевченкові в його сторіччя смерти, а решта появиться друком після Конґресу в окремих публікаціях НТШ.

Інавґурація та перша наукова сесія Конґресу відбудуться в днях 27—29 січня 1961 р. буде охоплювати дві Наукові Конференції, а саме Святочну Наукову Конференцію НТШ і УВАН в Ню Йорку та Наукову Конференцію в українській і англійській мовах нашого Наукового Осередку НТШ у Филаделфії на Пенселвенійському університеті. В цих же днях будуть також відкриті дві Шевченківські виставки, одна у Филаделфії на Пенсилвенійському університеті і друга в Публічній Бібліотеці в Ню Йорку.

Третя сесія Конґресу відбудеться в днях 9—10 вересня 1961 року в Колюмбійському університеті в Ню Йорку і буде присвячена проблемам української науки на рідних землях та на чужині, зокрема в вільному світі. Ця остання наукова сесія буде охоплювати доповіді в українській та англійській мовах про наші наукові досягнення та одночасно про ту страшну руїну, яку спричинює українській науці тенденційна московсько - большевицька фальсифікація.

Поруч того плянується додаткова наукова конференція НТШ в місяці серпні на „Союзівці".

Участь в Конґресі з окремими доповідями візьмуть такі особи, (подаємо тільки прізвища та ініціяли імен, без титулів): О. Андрушків, О. Архімович, О. Біланюк, Д. Богачевський, Є. Вертипорох, Б. Вавришук, Б. Винар, Л. Винар, І. Витанович, Б. Гнатюк, В. Давиеенко, А. Дерев'яненко, М. Диміцький, О. Домбровський, В. Доманицький, В. Дорошенко, А. Драгаи, Б. Загайкевич, М. Зайцев, Т. Залуцький, М. Ждан, Р. Іванчук, В. Калина, І. Кедрин - Рудницький, Р. Климкевич, Б. Ковалів, П. К. Ковалів, К. Кисілевський, А. Княжинський, Б. Кравців, Р. Кухар, С. Крашенінніков, О. Кульчицький, М. Лабунька, В. Лев, В. Ленцик, Р. Лисяк, Б. Лончина, Л. Луців, А. Малюца, О. Марітчак, Т. Мацьків, Ю. Мачук, К. А. Меннінґ, І. Мірчук, М. Міщенко, В. Мудрий, М. Овчаренко, І. Олексишин, Р. Осінчук, П. Павлович, Я. Падох, О. Попович, Р. Придаткевич, В. Радзикевич, І. Рибчин, В. Розгін, І. Розгін, Б. Романенчук, А. Рудницький, Я. Б. Рудницький, С. Самбірський, П. Савчук, Яр Славутич, Р. Смаль - Стоцький, І. Соневицький, І. Ставничий, Ю. Старосольський, М. Стахів, В. Стецюк, В. Трембіцький, Ф. Украдига, М. Чировський, В. Янів, М. Ясінчук.

Управа НТШ

Дирекція Університету Українознавства при НТШ повідомляє, що П'ятий цекл викладів відбудеться в суботу дня 12-го листопада ц. р., від години 2-ої по полудні в приміщенні НТШ при 302-304 Вест 13-та вулиця у Ню Йорку. Програма викладів охоплює українську клясичну і модерну літературу, історію України перед і під час першої світової війни, етнографію та ін.

Перша річниця смерти сл. п. Степана Бандери в Бостоні

Як по всіх українських громадах в цілому світі так і тут, заходами Осередку Спілки Української Молоді Америки вшановано першу річницю трагічної смерти великого сина України, провідника ОУН сл. пам. Степана Бандери.

В самий день річниці смерти 15-го жовтня о год. 8-мій вечером в церкві св. Юра відправив Панахиду місцевий парох о. Володимир Козоріз, та виголосив зворушливу проповідь. Відправлено Панахиди в неділю 16-го жовтня у Масс., яку відправив о. Григорій Том, та в українській православній церкві св. Андрея в Джемейка Плейн, яку відслужив о. Іван Данилевич.

16-го жовтня після Служби Божої, влаштовано в церковній залі церкви св. Юра Жалібну Академію, яку відкрив культурно-освітній референт Осередку СУМА, Володимир Федорів. Під час однохвилинної мовчанки виконано жалібну Сурму, яку відіграв сеньйор Яків Шеґрин.

Головну доповідь виголосив голова місцевого Відділу УККА п. Орест Щудлюк, в якій з'ясував загальний життєвий шлях сл. п. Степана Бандери, його революційні подвиги та ролю і значіння в історії української нації.

На дальшу програму Жалібної Академії склалися: юначки Відділу Ю СУМА відспівали повстанську пісню „Збудись, могутня Україно", та сумівський марш „Гей струнко стань". Деклямації віддеклямували юний сумівець Павло Возьний та юна сумівка Оля Банадиґа, зворушивши до сліз присутніх на виповненій церковній залі. Церковний мішаний хор при церкві св. Юра виконав дві пісні „Ми по таборах і тюрмах" та „Україно".

Церковна заля, в якій відбувалась Жалібна Академія, була прибрана національним і революційним прапорами. Під портретом сл. п. Степана Бандери була символічна могила, при якій члени Ю СУМА і Пласту тримали почесну стійку.

В Жалібній Академії брали активну участь обі існуючі тут в Бостоні молодечі організації СУМА і Пласт та все українське громадянство.

Жалібну Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

Тут хочу згадати, що юнацтво СУМА було, на останній гутірці докладно поінформоване про життєвий шлях та революційні подвиги сл. п. Степана Бандери, яку перевів голова Виховної Ради Відділу Ю СУМА Дмитро Бречка.

Треба відмітити, що наша українська громада в Бостоні не велика, то всеж гідно таки вшанувала пам'ять великого сина України і провідника ОУН сл. пам. Степана Бандери.

І. К-ур

ЗАБАГАТО КОМУНІСТИЧНИХ ДИПЛОМАТІВ

(сдо) — Міністерство Закордонних Справ Арґентини викликало до себе представників амбасади СССР і Польщі і вручило їм меморандуми. Зміст цих меморандумів не подано до преси, бо вони мають перше дійти до урядів, яким вони призначені. Проте, неофіційно, стало відомо, що в тих меморандумах звертається увагу Москви та Варшави на непомірно великий склад дипломатичних представництв тих країн у Буенос Айресі. Арґентинський уряд домагається в тих меморандумах скорочення всього того персоналу до числа, що точно відповідало б числу арґентинського персоналу в посольствах Арґентини в Москві і в Варшаві. Такі ж меморандуми мають бути передані до представництв і інших комуністичних країн. Цілком точно встановлено, що величезна більшість цього персоналу не має нічого спільного з справжніми дипломатичними завданнями, а провадить шпигунську працю та кермує поширенням комуністичної літератури, пропаґанди і взагалі москвофільських впливів.

Арґентинська преса вітає ці заходи уряду щодо скорочення комуністичних аґентів в країні, як рішуче необхідне, якщо дійсно мається на увазі стримати загрозливу інфільтрацію московських аґентів.

Загальні Збори Пласт-Приюту в Джерзі Си全, Н. Дж.

22-го жовтня ц. р., відбулися Загальні Збори Пластприюту в Джерзі Ситі. Перебіг зборів, як звичайно: звіти з проробленої праці, вибір нової управи, пляни праці на майбутнє. Звіти виказали, що через касу Пластприюту перейшло $1,106.04. Влаштовано дві забави для молоді. Гроші пішли переважно на заплачення чиншу за домівку, на допомогу в заплаченні таборової оплати незаможному пластунові і на пластові табори в Німеччині. Благородна, потрібна праця, яку виконали кілька осіб, що на попередніх зборах до неї зобов'язалися. Вони прийшли на збори з почуттям чесно виконаного обов'язку і хотіли дати звіт батькам всієї пластової молоді в нашому місті й передати свої функції в нові руки, щоб усім батькам дати змогу трохи попрацювати для своїх дітей і їхніх друзів.

Тим часом показалося, що на збори прийшла всього тільки четвертина членства і то переважно старші віком члени „спомагаючі", що своїх дітей в Пласті не мають, а платять вкладки і підпомагають працю Пласту з патріотизму і зі зрозуміння важливости цієї виховної організації. На голову нової Управи вибрано п. Романа Качмарського, членами Управи стали пані Ничай і Драган та панове: Гадевич, Лисак і Островський. Контрольна Комісії: пані Олена Назар і д-р Володимир Вілозор.

Можливо, що досвідчені в громадській праці читачі скажуть, що не зайшло тут нічого нового, бо так всюди є в наших організаціях, що на збори приходить мінімальна кількість членів і що немає охочих брати на себе відповідальні громадські пости. В такому разі треба ствердити, що всюди є зле. Що наші люди розсмакувавши в американському добробуті, захопилися ним настільки, що поставили вигідне сите життя як самоціль, зовсім забуваючи, що не на те Господь вивів їх з нещасної збідованої України, щоб вони тут не виповнювали ніяких зобов'язань супроти свого народу.

Між плянами на майбутнє на окрему увагу заслуговує плян побудови на пластовій оселі в Іст Четгем дерев'яного куреня, на зразок побудованого Українським Народним Союзом в Канаді. Такий плян видвигнула в минулому звітовому році попередня голова Пластприюту в Джерзі Ситі п. Стефанія Гумовська, яка через виїзд до Пенсилвенії свою працю у нас перервала. Теперішній голова п. Качмарський видвигнув цей плян як найближчий до здійснення. Між батьками пластової молоді і в цілій громаді збереться датки і власними силами побудується курінь. Цей плян могли б наслідувати інші громади, і в той спосіб наша молодь в часі вакацій мала б „дах" над головою", як колись на Соколі. Курені замінили б шатра і це був би поважний крок вперед в розбудові пластової оселі.

Треба радіти, що серед лінивства і байдужности великої частини наших людей, все таки знаходяться рухливі одиниці, що працю для свого народу уважають за самозрозумілу і не відстають від неї. Треба їм побажати витривалости і сили. Може їхній приклад заставить других до праці, і в той спосіб зможемо краще виповнити призначення нашої еміґрації — праці в користь поневоленої України.

М. Драган

● ЗДА знов остерегли своїх громадян, щоб не вмішувалися до воєнних подій на Кубі. Пресовий офіцер державного департаменту Джозеф В. Ріп заявив, що громадяни цієї країни не сміють допомагати кубинським повстанцям на Кубі, бо це ускладнює ситуацію уряду ЗДА. Представник американської фльоти повідомив, що совєтські фотографи на Кубі переодягли кубинців в однострої американських моряків, які знущалися над кубинськими жінками, і робили фота з того „знущання", щоб настроювати кубинців і совєтських громадян проти ЗДА.

Увага! ПАССЕЙК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Організація
Оборони Чотирьох Свобід України
VII-ий ВІДДІЛ в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.
запрошує все Українське Громадянство
на
ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРІВ
(НАЦІОНАЛЬНОГО і ООЧСУівського)
що відбудеться
в неділю, 13-го листопада 1960 р.
в Українських Церквах
та на
ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
з нагоди
10-ліття існування Відділу ООЧСУ
в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

ПРОГРАМА
ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРІВ ЮВІЛЕЙНОГО БЕНКЕТУ
НЕДІЛЯ, 13-го ЛИСТОПАДА 1960 р.

Год. 10:30 рано: Збірка всіх Організацій з прапорами, дійсні і почесні Куми та запрошені Громадяни в Українській Централі, — 240 Гові Евеню, Пассейк, Н. Дж.
Год. 11:45: Підготова до Походу.
Год. 12:00: Посвячення ООЧСУівського Прапору в Українській Автокефальній Православній Церкві — доверишть о. Прот. Степан БІЛЯК.
Год. 12:45: Посвячення Національного Прапору в Українській Греко-Католицькій Церкві, при Ван Бюрен вулиці — доверишть Вч. о. Володимир ВІЛИНСЬКИЙ.
Год. 2:00: Офіційна Частина:
а) Передача Прапорів
б) Привіти
в) Вписи до Пропам'ятної Книги.
Год. 3:00: ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ — з нагоди 10-ліття постання Відділу ООЧСУ в Пассейку, Н. Дж., в залі Української Централі — 240 Гові Евеню, Пассейк, Н. Дж.
Програма:
а) Слово голови Головної Управи ООЧСУ
б) 10 років на службі Українського Народу
в) Мистецька програма.
Год. 6:00 — ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ, під звуки оркестри Богдана ГІРНЯКА.

Вступ на Бенкет й забаву: Дорослі — **$5.00**
Діти вище 11 років — **$5.00**
Діти нище 14 років — **$1.50**
Вступ на саму забаву: Всі, крім дітей нище 14 р. — **$1.25**

До численної ласкавої участи все Українське Громадянство Пассейку й Околиці запрошує

УПРАВА VII-го ВІДДІЛУ ООЧСУ
в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

Українське Гімнастичне Товариство
„Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.
— святкує —
в неділю, 27-го листопада 1960 р.
Велике
СІЧОВЕ СВЯТО-ЮВІЛЕЙ
присвячене
60-літтю існування Організації „Січ" на рідних землях;
35-літтю „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж.;
5-літтю існування Спортового Клюбу при цьому Товаристві.

В ПРОГРАМІ:
I. частина: **СЛУЖБИ БОЖІ в українських церквах.**
II. частина: **Спортові футбольні змагання дружин „Чорноморської Січі" й СУСТА (Союз Українських Спортових Товариств Америки;**
III. частина: **СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ** — з виступами: Святочна доповідь — д-ра Степана РІПЕЦЬКОГО, чоловічий хор „ТРЕМБІТА" (Нюарк), бандура, деклямації і танцювальна група Української Ліги Молоді Півн. Америки;
IV. частина: По Концерті — **ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ!**
Докладні точки Концерту — в окремих програмах.

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

---

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Друзями та Знайомими,
що в середу, 2-го листопада 1960 року
в Монтреалі, Канада, трагічно загинула

Любов
ЛІНДФОРС - РУСОВА

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА за спокій Душі нашої Дорогої Мами й Бабуні була відправлена в неділю, 6-го листопада 1960 р., в Українській Православній Церкві Святих Володимира і Ольги в Ст. Пол., Міннесота.

Дочка: НІНА МИХАЛЕВИЧ
Зять: МИХАЙЛО МИХАЛЕВИЧ
Внуки: ОЛЕНА, ТАРАС, ОЛЬГА

Українська Студентська Громада
в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
в неділю, 13-го листопада 1960 р.
в год. 6:30 вечора
в залі JUNIOR HIGH SCHOOL
Ave. "B" (між 4 і 6 вул.)
МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:
П-ні Ганна ШЕРЕЙ; пп.: Вадим КІПА, Володимир ЦІСИК та хор „ДУМКА" — перший раз під диригентурою п. Івана ЗАДОРОЖНОГО.
Студенти:
Наталка ГЛОБА, Віра КОТИЛЕВЕЦЬ, Альберт КІПА, Ігор СТЕФАНИШИН.
Акомпаньюють:
п-ні: Євгенія ЧАПЕЛЬСЬКА, Христина КОВШЕВИЧ, Марія Цісик і п. Роман СТЕЦУРА.

Ввесь дохід призначений на студентські цілі.

УПРАВА УСГ

ГОЛОВНА ДЕЛЕГАТУРА ЗП УГВР
і
ДОСЛІДНО - ВИДАВНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ „ПРОЛОГ" — в НЮ ЙОРКУ
запрошують Українське Громадянство взяти участь в конференції, на тему:
СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ В УКРАЇНІ
яка відбудеться
в суботу, 12-го листопада 1960 р.
в НЮ ЙОРКУ
в приміщенні УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
при 2 Іст 79 вулиця.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ:
Реєстрація: **год. 9:30-10:00 рано;**
Відкриття: **Микола ЛЕБЕДЬ — год. 10:00-10:15;**
Степан ЧОРНІЙ: Україна в роках 1914-1957 (спостереження очевидця) — **год. 10:15-11:15;**
Запити і дискусія — **год. 11:20-12:20;**
ОБІДОВА ПЕРЕРВА — **год. 12:20-1:55**
Інж. Богдан ЧАЙКІВСЬКИЙ: Проблеми народного господарства України — **год. 2:00-2:40;**
Д-р Василь МАРКУСЬ: Українська культура в Прокрустовому ложі — **год. 2:45-3:25;**
Д-р Мирослав ПРОКОП: Причини наступу Москви і питання української самооборони — **год. 3:30-4:10;**
Запити і дискусія: **год. 4:15-5:45;**
ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ: **год. 6:00-8:00.**

Предсідник конференції: **д-р Любомир О. ОРТИНСЬКИЙ**

Конференція проходитиме точно, згідно з поданим тут пляном. Учасників конференції просимо про співпрацю у проведенні цього пляну.

Рочестер! Українці! Рочестер!

Приходьте всі громадно на ДОПОВІДЬ,
присвячену справі
СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ
що її виголосить гість з Европи —
відомий публіцист та член Проводу ОУН,
інж. Дмитро Андрієвський
Доповідь відбудеться
в неділю, 13-го листопада 1960 р.
в год. 3:00 по полудні
в УКРАЇНСЬКОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КЛЮБІ
(на горі)

УПРАВА 20 ВІДДІЛУ ОДВУ
в РОЧЕСТЕРІ

Об'єднання Демократичної Української Молоді — ОДУМ
ФІЛІЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.
з нагоди
10-ЛІТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ в НЮАРКУ
в суботу, 12-го листопада 1960 р.
— влаштовується —
ЮВІЛЕЙНИЙ БАЛЬ
в приміщенні УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
при 180 Вільям вул. в Нюарку.
Грає всім відома і приємна оркестра Б. ГІРНЯКА.
ВИБІР КОРОЛЕВИ та багато інших НЕСПОДІВАНОК.
Смачний буфет у заряді ОДУМівок.
ПОЧАТОК — в год. 8:00 вечора.
Запрошується всю Українську Молодь та все Громадянство на веселу забаву.

УПРАВА ФІЛІЇ

Українська Літературно Мистецька Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 11-го листопада ц. р., автор „Московського Сфінкса" Василь Косаренко - Косаревич доповідатиме про „Контрасти між арійським европеїзмом і туранським азійством на тлі мітів, леґенд і фактів". Початок о год. 8-ій веч.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ
КНИЖКА
Євгена ЛЯХОВИЧА
Форма і зміст Українських Визвольних Змагань
Книжка аналізує психічні основи тих змагань.
Ціна — $3.00
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

Нема то, як на **СОЮЗІВЦІ** також і в
ДЕНЬ ПОДЯКИ
в ЧЕТВЕР, 24-го ЛИСТОПАДА 1960 року
ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЦІЛОРІЧНОГО СЕЗОНУ, В ЦЬОМУ РОЦІ **відбудеться** на СОЮЗІВЦІ
РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ
ОБІД з традиційним ІНДИКОМ (цього року вже з „кренбері"!)

ТРАДИЦІЙНІ РОЗВАГИ І ЗАБАВИ
в огрітих приміщеннях і серед незрівняної осінньої природи!
УСЕ ЗА ТАКОЖ ТРАДИЦІЙНО НИЗЬКУ ЦІНУ.
Зарезервуйте собі наперед місце телефоном
KErhonkson 5-641
або пересилкою замовлення:

UKRAINIAN NATIONAL ESTATE
Kerhonkson, N. Y.
Прошу зарезервувати мені (прізвище) .... обід
для .... осіб; .... нічлігів
від дня .... до ....

Український Спортовий Клюб — в Ню Йорку
— влаштовує —
в суботу, 19-го листопада 1960 року
в залі **CENTRAL PLAZA (Mirror Room)**
111 2-га Евеню в НЮ ЙОРКУ
ОСІННЮ ЗАБАВУ
ПОЧАТОК — год. 9:00 вечора
Музика — „АМОР" — З. Савчука
Буфет у заряді ВШ. Пань. Вступ: $2.50
Дохід призначений на сплату СПОРТОВОЇ ПЛОЩІ.

П О Д Я К А

Почуваюся до милого обов'язку зложити щиру подяку

Вп. Пану Д-рові Теофілеві Артемовичові

за дуже дбайливе, а при цьому, уміле переведення складної операції обох ніг моєї Дружини Дарії.

Хай Всевишній благословить Вас, Вп. Пане Докторе, і Вашу Достойну Родину, на кожнім кроці.

З правдивою пошаною
ПЕТРО ЗУБРИЦЬКИЙ з ріднею
Рочестер, в листопаді 1960 р.

Д-р О. Соколишин

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ АДВ. ОЛ. ВЕЛЬНИЧУКА

(Чесного Батька Українського Академічного Козацтва „Запорожжя")

12 листопада 1959 р. не стало того сина Буковинської України — адв. О. Вельничука. Тоді в смутку відпровадили друзі його домовину на Оливній Горі в Брукліні.

В річницю його смерти збираються знов друзі й запорізькі побратими, щоб вшанувати його пам'ять та посвятити нагробний пам'ятник. О. Вельничук народився дня 15-го березня 1895 р. в селі Шипіт Ізвірський над Сучавою, повіт Радівці, Буковинська Україна. Буйна та мальовнича гуцульська природа викарбувала в його душі шляхетні риси — любов до Батьківщини та друзів. Середню освіту розпочав в Чернівцях, продовжував у Вижниці, а іспит зрілости склав у Відні. Там почав студіювати право, яке закінчив на Чернівецькім університеті із ступенем доктора правничих наук. Під час першої світової війни, бувши в рядах австрійської армії як артилерист, брав активну участь в боях на сербськім та італійських фронтах, де здобув високе відзначення.

Вертаючись домів після воєнної хуртовини, кинувся в вир суспільно - громадського життя, а зокрема в ряди Українського Академічного Козацтва „Запорожжя" та організував Комітет Українських Студентів Буковини (КУЗБ). В 1923 р. почав свою адвокатську практику в Вижниці, а з часом вибився на одного з видатніших адвокатів Буковинської України. Завдяки своїй жертвенній праці при організуванні Українського Народного Дому, гімназійної бурси, де був їх довголітні головою, тішився великою пошаною й любов'ю буковинської Гуцулії. Він був цілі культурно - освітні роботи у Вижниці довгі роки. Він організував хори, драматичні гуртки, відчити, курси української мови і т. п.

Будучи 12-літнім юнаком він почав писати перші вірші. Згодом належав спільно з Остапом Вільшиною, Д. Загулом, Сидонією Гидий-Нікорович, К. Ластівкою, Миколою Марфієвичем, Новосівським (філософом) та іншими до гурту письменників Буковинської України, і містив свої вірші в черновецьким літературно - науковім журналі „Промінь", що виходив з січня 1922 р. під редакцією Івана Пігуляка. За 1923 р. там знаходимо його вірші з циклу „Чорні фалі". З найкращих його віршів слід згадати „Айстри", „Брендушки", „У пустині", що становлять певний цикл. З поодиноких поезій слід навести „Польові квіти", „На вулиці", „Тут було", „Квітка", „Пісня", „Вечір", „Роси", „Весна" та „Сиплять коси" — остання друкована в Берлінських Вістях 1943/44. Вже в ЗДА написав він присвяту Українському Воєнному Інвалідові, поміщену в Збірнику Броди-Лев за 1957 р. в Ню Йорку. З під його пера вийшов ряд новель і оповідань з гуцульських мотивів Буковинської України, як „Кривозілля", „Кирило Медвійчук", „Казка", „Гагілка", „Стріча з самим собою", „У тому самім хвилю". Казка і „У тому самім хвилю" надруковані в „Каменярах" в Чернівцях 1922 р., а „Гагілка" в часописі „Рідний Край" за редакцією Юрія Сербинюка десь в 1939 або в 1940 році.

Перебуваючи в Німеччині після другої світової війни, він був доцентом на Українській Високій Школі в Мюнхені, де викладав німецьке вексове та торговельне право. Став адміністративним директором Інституту Заочного Навчання УВУ та викладачем чужинецьких мов в Богословській Академії при У. П. А. Ц. як також викладачем в університеті УННРА. В ЗДА включився в ряд громадських організацій, серед яких найбільшу увагу присвячував українським комбатантам. Працюючи фізично, захворів на серцеву недугу, де під час одної хворобової кризи, відізвався в нього дармалювання. Він залишив нам ряд рисунків типів української народньої ноші, ряд пастелів побутових, мертвої природи, святочно застелених столів з посудою та їжою Гуцульщини. Найкращі з них — це „Великдень" та „Гуцулка — володарка полонин". В залишених своїх споминах про суспільно - громадське життя Буковинської України центральне місце займають причинки до історії заснування Українського Академічного Козацтва „Запорожжя" 10 травня 1910 р. в Чернівцях.

В річницю його смерти, його вірна дружина Аврора поставила пам'ятник, який будуть посвячувати, — на цвинтарі Оливної Гори в Брукліні. Там зійдуться знов його рідні, друзі та побратими Запоріжці, щоб відзначити пам'ять того, що твердо вірив у вічний закон, „що добро побідить зло", та що був щиро товариським побратимом, якого згадувати будуть все не злим, тихим словом.

Вічна Йому Пам'ять!

МИТРОПОЛИТ БОГАЧЕВСЬКИЙ ЇДЕ ДО АРГЕНТИНИ

(сдо). — Архиепископ Константин Богачевський, митрополит Української Католицької Церкви в Філадельфії, має приїхати до Буенос Айресу, щоб узяти участь в Міжамериканському Марійському Конгресі, що відбудеться тут у днях 9—13 листопада. 12 листопада відбудеться в катедрі Буенос Айресу архиєрейська Служба Божа, яку відправить архиєпископ Богачевський в сослуженні всього українського католицького духовенства. Приїздить він літаком 11 листопада. Підготовляється урочиста зустріч митрополита.

● Ген. Георгій Грівас, колишній лідер кипрсько - грецького протианглійського революційного підпілля, проголосив маніфест про творення нім нової грецької політичної партії. Все ж, його програмові гасла дуже неясні. Гадають, що це буде партія скрайніх націоналістів. Грівас живе тепер постійно в Греції, а не на Кипрі, який став самостійною республікою. Грівас все ж заявив, що він шанувати міжнародні зобов'язання Греції.

● В жовтні ц. р. у ЗДА випродуковано 617,816 нових авт, а у вересні ц. р. продукція авт виносила 407,685. В 10 місяцях ц. р. випродуковано 5,574,910 нових авт, а в тому самому часі минулого року число нових авт становило 4,844,266. Найбільше авт випустила в жовтні Корпорація Дженерал Моторс — 291,394.

Степан Дзюба обраний знову на посадника Вінніпегу

Вінніпег, Канада. — У виборах посадника міста, алдерманів, шкільних радників і членів метрополітальної ради Вінніпегу, що відбулися тут з кінцем жовтня ц. р., найбільшу в історії Вінніпегу кількість голосів здобув дотеперішній посадник Степан Дзюба. Його противник Ст. Каррик одержав лише 5,082 голосів. З українців на алдермана виборці перевибрали п. Павла Парахіна, а шкільним радним перевибрали п. М. Бавлюка. Внаслідок розбиття у країнських виборчих голосів не вдалося вибрати українця членом метрополітальної ради, що її завданням буде координувати працю муніципалів Великого Вінніпегу. Виборці заявилися проти грошової постанови - проекту в сумі 6 з половиною мільйонів долярів, що мали б бути видатковані на будову публічних будинків, а зокрема видаткування чотирьох з половиною мільйонів долярів на побудову нової поліційної централі, а зате одобрили постанову - проєкт про видаткування чотирьох мільйонів долярів на побудову нової школи у Вінніпегу. Виборці також одобрили недільні спортові імпрези у Вінніпегу з платним вступом.

В Ню Йорку страйкують 4,600 учителів-членів Об'єднаної Учительської Федерації

Ню Йорк. — Від понеділка 7-го листопада триває тут страйк учительської спілки, яка називається Об'єднана Учительська Федерація, що нараховує 10,000 членів на всіх 40,000 учительських сил в місті. Внаслідок страйку терплять публічні народні школи, джюньйор гайскули і гайскули. Учителі пікетують 351 школу на всіх 837 шкіл. Учителі - страйкарі вчили в 187 народних школах, в 120 молодших середніх і 44 середніх високих. Суперінтендант шкіл міста Ню Йорку Джан Дж. Тіобалд заявив, що ніодна школа не є закрита внаслідок страйку, бо ті вчителі, які не страйкують, об'єднують кляси та спільно навчають. Але представник учительської спілки заперечив це, кажучи, що в багатьох школах зовсім не відбувається навчання, бо деякі учителі, членів інших учительських організацій, відмовилися перейти через лінію пікетів. В деяких школах самі учні не хотіли входити до школи, пікетованої їхніми вчителями. Згідно з законом міська управа має право звільнити учителів-страйкарів, бо закон забороняє учителям страйкувати. Посадник Вагнер підтримує суперінтендента. У вівторок школи застригли внаслідок виборів, і страйк продовжуватиметься в середу 9-го листопада. Шкільна Рада припинила у виконуванні вчительських обов'язків 4,600 учителів, які не зголосилися до праці, завстрайкувавши або відмовившися перейти лінію пікетів. Це перший страйк в історії Ню Йорку, і всі цікавляться тим, як він закінчиться.

Колишні Кастрові співробітники організують повстання

Ню Йорк. — Колишній головний співробітник Фіделя Кастра д-р Равль Чібас опублікував маніфест, в якому в 3,500 словах закликає кубинців скинути теперішній режим Кастра. Д-р Чібас займався фінансовими справами повстанського руху, який очолював Кастро від 1956-го року. Другий головний співробітник Кастра Мануель Рай, що підготовляв Кастрову революцію в місті Гавана, тепер також займається організацією протикастрового руху на Кубі. Цей маніфест підписав третій давніший Кастрів співробітник полковник Рамон Барквін, який був заарештований в 1956 році за виступи проти давнішнього диктатора Батісти. Під маніфестом є підписи колишнього секретаря фінансів Льопеза Фресквета, колишнього президента Крайового Кубинського Банку — Феліпе Пазоса та підсекретаря фінансів А. Вальдепіна й інших. В маніфесті пишеться про те, що Кастро закинув давнішу програму волі і пішов на те, що пропагує комуністичне поневолення країни.

Японія працює над вистреленням власного штучного сателіта Землі

Токіо. — Японська Рада для розвитку сферичного обсліду звернулась до уряду з порадою приступити до праці над випущенням першого самостійного японського штучного сателіта Землі. Звідомлення тієї Ради подає конкретну цифру $3,240,000, що її треба вставити в бюджет на 1961 рік для студій над виконанням сферичної програми, що становить рівно шістькратно збільшену суму, яка була на цю ціль призначена в японському бюджеті на 1960 рік. Японський сферичний проєкт опертий на японській ракеті „Каппа", про яку газети не подають даних. Щодо проєкту першого японського сателіта Землі, то він мав би на цілі метеорологічну обсервацію та записування даних, цікавих з погляду такзваної сферичної медицини. Перший японський штучний сателіт мав би вилетіти на висоту 200 до 250 миль. Про його вагу не говориться. Про вистрелення передбачується вже на березень 1961 року. Японські дослідники сферичних просторів підкреслюють свою льояльність супроти Комісії Об'єднаних Націй для справи мирного вжитку сферичного простору.

10-річчя Осередку СУМА в Дітройті

В цьому році минає десять літ, як група ідейних людей в Дітройті зорганізувала Осередок СУМА „Київ". Десять літ — це не великий шматок часу в історії існуючих, тут в Америці, організацій. Але для членів та прихильників Осередку цих десять літ, — це один нерозривний ланцюг впертої і важкої праці на терені міста Дітройту, вислідом якої сьогодні з гордістю можна похвалитися.

Осередок „Київ" вважається сьогодні одною з найактивніших організацій в метрополії цього індустріяльного міста. Членство його перевищує 100 осіб, з яких коло 60 є у віці від 8 до 17 літ. І ці діти, члени ЮСУМА „Полтава", сьогодні є запорукою, що цей осередок розростеться в щобільшу та активнішу організацію. Яка причина, що відділ ЮСУМА „Полтава" кожного року зростає та побільшується? Одна з найважливіших причин є та, що керівництво та виховання цієї молоді знаходиться в руках людей, які розуміють ту молодь, нею вони живуть і для неї все своє знання, свій хист та світ вільний час посвячують. Другою причиною росту ЮСУМА є ідея, на якій побудований є СУМА в Америці взагалі та її клітина „Київ" в Дітройті зокрема. Ідея ця велика і невмируща. Вона є вирізьблена на сумівських прапорах і її, ту велику ідею Самостійної Соборної Української Держави, вщеплюється в молоді серця, які в будуччині передаватимуть її майбутнім поколінням.

Про весь пройдений шлях Осередку „Київ" громадянство Дітройту матиме нагоду почути особисто від тих піонерів, які ту тяжку працю розпочали і від тих, які ту працю провадять сьогодні. Управа Осередку рішила відсвяткувати десятиліття свого існування великим концертом та святочним бенкетом. Свято це попередить забава, яка відбудеться в залі Українського Народного Дому при вул. Мартин в суботу 5-го листопада о год. 8.30 вечером, на якій гратиме відома всім оркестра „Зоря".

В неділю 6-го листопада в тій же залі о год. 3-ій по обіді відбудеться концерт всіх мистецьких з'єднань сумівської молоді, в якому візьмуть участь: Духова оркестра „Дніпро" при Осередку „Київ" під керівництвом д-ра Б. Кушніра; ансамбль бандуристок при Осередку „П. Орлик" під керівництвом пана Г. Назаренка; оркестра ЮСУМА „Полтава" під керівництвом пані Л. Соі; танцювальна група ЮСУМА під керівництвом панни І. фон Драгіни; декляматорська група ЮСУМА „Полтава" під керівництвом проф. Я. Яворівського.

Після закінчення концерту, о год. 6-ій вечером, в долішніх залях того ж будинку, відбудеться Ювілейний бенкет, програму якого провадитиме пан П. Рогатинський. На цьому бенкеті виголосить промову про пророблену працю Осередку „Київ" та привіти від запрошених представників організацій. До цього великого святкування обрано спеціяльний святковий комітет, в склад якого входять: д-р Дутко — голова; друг Л. Футала — заступник; мистецька ланка: пані Л. Соя, друзі — Д. Сулима, Ф. Токарчук, М. Терлецький, д-р Б. Кушнір, проф. Я. Яворівський та проф. Сточанський; інформація: мгр М. Калинич, А. Кльось, В. Зубар; редакційна комісія: П. Рогатинський, Л. Кльось, В. Харів, Г. Королишин, Е. Василина та О. Рудницький.

Завданням редакційної комісії є підготовити коло 20 сторінок друку про працю Осередку „Київ" та помістити його разом зі знимками в Сумівському журналі „Авангард".

М. К.

Помер адмірал Еріх Редер, головнокомандувач Гітлерівської Фльоти

Кіль, Німеччина. — В неділю, дня 6 листопада ц. р., помер тут на 84-му році життя кол. адмірал німецької фльоти Еріх Редер. Він був тим, що протягом 14 років розбудував німецьку фльоту за режиму Гітлера і допоміг цим Гітлерові розпочати війну в 1939 році, у висліді якої були окупована і знищена більшість країн Европи. Із свого становища був усунений Гітлером в 1943 році після дошкульних поразок, що їх зазнала німецька фльота на морях від Англії і тоді на його місце прийшов адмірал Карль Деніц. Після другої світової війни Редер був ув'язнений і суджений разом із іншими німецькими воєнними злочинцями у Нюрнбергу. У висліді процесу Редера засуджено на досмертну в'язницю, але після 10 років його звільнено з огляду на поганий стан здоров'я.

ТАРЗАН, ч. 4551. Найгарніша в світі королева.

— Це Віра може панувати над людською волею — казав Джім панові джунглів, — Пігмеї вірять, що магічна сила походить від рубіну…

— І там живе королева, — додав тихо. — Найгарніша в світі дівчина, яку я колинебудь бачив…

— Її ім'я Теві, але яке це створіння; жалістлива в одній хвилині, і в найближчій — чиста чортиця!